

TIDEVARVET

N:r 32: 1929

Vår ledande artikel handlar om Vem har fördel av utförelselbevisen för spannmål?

Efter det utredningsarbete med mellanaktens på steriliseringslagstiftningens område som Tidevarvet vid tidigare tillfällen ägnat sin uppmärksamhet, har i år ett förslag till steriliseringslag framlagts av de år 1927 tillkallade sakkunniga. Vår artikel, som redogör för förslaget huvudsakliga innebörd, upptar särskilt frågan om Sterilisering, och vetenskapens nuvarande ståndpunkt.

I Semesterstaden skildras den av Hyresgästernas Sparkasse- och Bostadsförening planerade sommarstugekolonien ute vid Hårsfjärden 3 mil från Stockholm, där just nu ett forcerat arbete pågår. Söndagen, d. 11 är allmänheten inbjuden att ta området i betraktande.

Fru Ragnvi Torsslows Lundgren berättar om Stockholms kvinnliga idrott just nu. Sommarträningen ger anledning till goda förhoppningar och — ett stort önskemål.

Det 3:e kapitlet i Chestertons berättelse, Livslevande, heter Beacons Baner, vars första häft infördes i veckans nummer. Berättelsen kommer att avslutas i nästa nummer.

I samband med redogörelsen från Fogelstad införa vi Maja Åkesson's lilla Sång till medborgarskolan.

Den 1 augusti har givit anledning till vår femte spalt, Vitt och rött.

Eftertryck av Tidevarvets artiklar tillåtet med angivande av källan.

Pälsfärgeriet

Södermannagatan 54, 1 tr., Stockholm
Färga Edra gamla pälsar och garnityr, de bliva som nya.
OBS! Äkta färg. Reparationer billigt.
Order från landsorten exp. mot postförskott
Telefon Sö. 10432

Gör ett besök i

Söders populäraste bageri
BAGARSTUGAN
Bellmansgatan 6 Hornsgatan 37

Svenska Eldbegängelse Föreningen

Normalstorg 2 A — Stockholm
Öppen 10-4, lördags- o. helgdags-
aftnar 10-2
Tel. Norr 2300 för eldbegängelser
Norr 2280 medlemsanmäla.
Avgift 10 kr. en gång för alla,
för begravningsförsäkrad 5 kr.
Krematorier i Stockholm, Göteborg, Örebro
och Hålsjöberg.

Semesterstaden

Badstranden vid Hårsfjärden.

En liten stad i en storskog av tall och gran, röda, gula, bruna och gröna hus med blåbärsris, mossor och gräs utanför knuten och gator, mjuka av barr. Ett stort torg, vars avslutning är solbelyst urberg och där ståtliga barrträd bildar fasaderna. Klart vatten och en vägg sandstrand är stadsgräns åt ena sidan, skog åt den andra.

Det lilla samhället, som avslöjar sig för ens ögon mitt i en värld av ener-

giskt arbete, vägröjning, planering, stenförsling och sandkörning är sommarstugornas stad, som Hyresgästernas Sparkasse- och Bostadsförening med hanterande med-bygger upp ute vid Hårsfjärden, Årsta strand, 3 mil eller c:a 1 tim. bussfärd från Stockholm. Det är i sitt slag det första försöket i Sverige att lösa problemet om sommarvistelse för dem, som av sina arbetsförhållanden äro strängt bundna

vid staden och av sina ekonomiska förhållanden hindrade att på tillfredsställande sätt utnyttja sommarens möjligheter i friluftshänsenande. Och detta problem löses alltså genom att inom ett rimligt avstånd från Stockholm uppföra en koloni, där var och en blir ägare av sin egen lilla stuga, medan vattenledningar, vägar, trappor och torg anläggas till invånarnas tjänst av Hyresgästföreningen. (forts. å sid. 4.)

STERILISERING

och vetenskapens nuvarande ståndpunkt

te. Nu visar det sig emellertid, att den ståndpunkt som vetenskapen under de senare åren kommit att inta till frågan om ärlighetens betydelse, till en viss grad redan motsagt förhoppningarna, som väcktes av den petruska motionen 1922. Det nu framlagda förslaget är en god illustration till detta förhållande.

I det väsentligaste innehåller förslaget följande.

Om grundad anledning föreligger att antaga, att någon på grund av arvsanlag ska komma att till sina barn överföra sinnessjukdom, sinnesslöhet eller fallandesot, som gör dem oförmögna att taga vård om sig själva, då skall han kunna underkastas medicinskt ingrepp, varigenom han berövas fortplantningsförmågan. Detsamma gäller den som på grund av någon av de tre nämnda sjukdomarna är varaktigt urstånd att ha vårdnaden av sina barn om hand och det finns skäl att anta att sjukdomen är ärdlig.

De sakkunniga förorda sterilisering endast på frivillighetens grund och ta avstånd från varje slag av tvångsin-

gripande. I förslaget stadgas sålunda att ingen må steriliseras, som inte vet vad åtgärden innebär. Han måste vidare lämna sitt samtycke till steriliseringen och ingen får opereras mot sitt nekande eller motstånd. För den som av en eller annan anledning inte själv kan avgöra, förordas förmyndarens samtycke eller medgivande av den person, under vars vårdnad den sjuke står. Ifråga om sådana sjuka, som ännu inte uppnått äktenskapsålder, förordas att särskilda skäl skola vara för handen och på sinnessjuka med hopp om tillfrisknande får sterilisering alls inte äga rum.

Där stadgas vidare vissa garantier för själva förfarandet. Medicinalstyrelsens tillstånd är för det första nödvändigt för att operationen skall få ske. Ansökan skall åtföljas av prästbevis samt intyg av anförvanter och läkareintyg enligt fastställt formulär. Tillstånd meddelas sedan efter i varje fall verkställd prövning av medicinalstyrelsen, till även meddelande om den sedan på lasaretet eller sjukstugan var

(forts. å sid. 3.)

Vitt och rött

Kommunisternas demonstrationsdag den 1 augusti hade i god tid och med verksamma medel förberetts i motståndarnas press. Det var inte utan att en skugga av allvar kastades över den Röda Dagen. Det traditionella hänet var färgat av en skymtande oro: Kommer uppgörelsen? Blir det alligen en katastrof? Låtom oss vara beredda inför allt, som kan tänkas ske, hur märkligt det än låter.

Samtidigt förklarades i Stockholms Arbetareblad att den 1 augusti inte kommer att bli en revolutionsdag enligt borgarnas mening och i tidningens antiktidsnummer, utgivet inför demonstrationsdagen, ängö uppmaningarna till den röda mönstringen ut på ett kraftigt lägg motståndet mot det imperialistiska kriget i dagen.

Dessa lugnande försöks tyckas ha förbisett. I det stora hela avlöpte dock den stora dagen i Stockholm svenskt exemplariskt. Men där funnos tecken, som skulle kunna tydas så, att det borgerliga samhället innerst inne inte så ogärna skulle se en revolution. Som om det längtade efter att erfara hur det skulle te sig och efter att få en gillad och oantastlig anledning att själv begagna de vapen, som det nu i alla fall besitter. Ligger det inte något lockande i att få prova sin makt i skydd av sin ställning på den rätta sidan. Att få ge utlopp åt gammal hopad förgärlse och spänning och kränt traditionellt rättkänsla.

När Tidevarvets medarbetare på kvällen den första augusti kom ut från Centralstationen, oförbered på att den viktiga timmen var inne, möttes hon av demonstrationståget från Norra Bonortet till Tegelbacken.

Det var visserligen inte många demonstranter att se. Men gruppvis, truppvis av poliser. En ung flicka, segerall och trosviss, verkligen trosviss, tygden i något slags ledarställning för sin grupp, kom sjungande och svängde handen i takt med sången. Hon bevakades av tre poliser.

Åskådarna klättrade upp var de kunde och försökte göra det bekvämt åt sig och skaffa sig god utsikt. Vad fingode se? Nere vid Tegelbacken var det knappast något annat övrigt än demonstrationen än några vita, spända polisansikten.

När sedan en konstapel till överrumpla sig till att angripa ett par socialdemokratiska tidningsmän (det skulle inte förvåna oss om det varit just den bleke konstapeln med fruktan i ansiktet, som vi lagt märke till förut) tycks detta bara vara ett naturligt led i händelseförloppet för övrigt. Tidningarnas förväntansfulla och förmodade utläggningar, den första rådsalen i den allmänna diskussionen, sablarna, som plötsligt sätts i polisens hand, är det inte nog att framkalla det provocerande njet.

Vi komma i detta sammanhang att tänka på Elsa Björkman-Goldschmidts skildring av Wien-revolutionen 1927, då en konstapel i spänningens övermått lät det första, ödesdigra skottet brinna av. Han var känd som en tålig och godmodig man. Men det var rådsala, inte grymhet, som gjorde hans röst hörd och hans vapen livsfarligt.

Det välsläpnade samhället biter sig dessvärre allt framtrop psykologiskt. Allting blåses upp i orimliga proportioner i stället för att behandlas efter sitt värde. De unga demonstranterna måste ju av en oerhörda uppmärksamhet, som ägnas deras förehavanden, få en underbar visshet om sin betydelse. En poliskontroll på tre eller tio man består inte värje 17-åring. Se här, här kommer vi, det är något som de lyst- rar till!

Att under så vansliga förutsättningar verkligheten också en gång kan komma att motsvara förväntningarna, försvåras förväntningar, det är inte att undra på.

konsum

föreningen för lägre
levnadskostnader

TIDEVARVET

Utkommer varje helgfri lördag.
Stussplan 1-1, 2 tr., Stockholm

UTGIVARE:

Ada Nilson.

REDAKTIONSKOMMITTÉ:

Ein Wägnar.

Elizabeth Tamm.

Honorin Hermelin.

REDAKTIONSSSEKRETERARE:

Carin Hermelin.

Mottagningstid 10-12.

Telefon Norr 4842.

EXPEDITION:

Telefon Norr 28425.

Kontortid kl. 10-12 f. m., 1-4 e. m.

Postgöro 1544

PRENUMERATIONSPRIS:

För helår kr. 6,-, halvår kr. 3,50,

kvartal kr. 2,-. Lösnnummer 15 öre.

ANNONSPRIS:

1 text . . . . . 20 öre

per millimeter.

Textsida eller särskilt begärd plats 25 öre

Stockholm 1929

Wahlströms Tryckeri Aktieföretag

Storgatan 22

Smakfullakransar, alla priser!

La fleuriste

6 Malmorgsgatan

Allm. Norr 6296

Riks 2550

Olga Elm Dahl

Modemagasin

Kungsgatan 53. Tel. 10851

STOCKHOLM.

Frälsningsarméns
Alkoholstegen
Kurör

(Åtnjuter statsbidrag)

20 timmars ångbåtresa från Sthlm

Prospekt och övriga handlingar sändas från

Socialsekreteraren, Östermalmsgatan 24

Stockholm.

ADVOKATER

Ledamöter av Sveriges Advokatsamfund

Advokat Hugo Lindberg

Ledam. av Sveriges Advokatsamfund.

Kungsgatan 6 - Stockholm.

Tele. 147 99 2424

Eva Anderséns Advokatbyrå

Inneh. Eva Andersén.

Ledam. av Sveriges Advokatsamfund.

Herkulesgata 14. Tel. 7575-7576.

f.d. L4 Vattugatan.

STOCKHOLM.

SPECIALTJET. Familje- och arvskare,

Boutredningar och testamenten,

förvaltningsuppdrag.

Även skriftliga förfrågningar.

Westerstahl, O.

& Branting-W., Sonja.

Led. av Sveriges Advokatsamfund

Vasagatan 4. Tel. 11219

Advokat Henry Ruben

Blitr. Jurist.

E. O. Hovr.-not. F. FORSSANDER

Ledam. av Sveriges Advokatsamfund.

DROTTNINGGATAN 48, 2 tr.

Telefon: 2826 - 2827.

Spec.: Trafik- och skadeståndsväsenden,
Arvs-, Aktieskaps- o. Hyresrätt.

TANDLÄKARE

Tandläkare

Inga Forssberg

Medlem av Sthlms Tandläkareförening

Folkungsgat. 50, 1 tr. (Götgatpalstet)

Mottagningstid: Vardagar 10-12

f.m. och 7-8 e.m. Annan tid enl.

överskommelse per tel. s. 1324.

Tandläkare

Emil Hjertstedt

Medlem av Sthlms Tandläkareförening

Sibyllagat. 23, 2tr. (vid Östermalmsg.)

Mottagning efter överskommelse

per tel. 6, 91 91.

Tandläkare

Konrad Granér

(Med. av Sthlms Tandläkareförening.)

S:t Eriksgatan 40, 113, hiss.

Mottagning efter överskommelse

per tel. Kungsh. 341 97.

Tandläkare

Sven Wahlström

Medl. av Sthlms Tandläkareförening

Mottagning efter överskommelse

per tel. Sö. 35308 före kl. 2

Tandläkare

Harry Weinberg

Drottninggatan 71 A, II tr.

Mottagning: Månd, Onsd, Fred, Lörd.

11-1. Tisd, Torsd, 4-7. Tel. N,

7551.

Vem har fördel
av utförelsevisen
för spannmål

En del av den stora allmänheten kanske inte har fullt klart för sig, vad som menas med utförelsevis för spannmål. Det betyder att staten betalar ett tillägg av 3:70 pr 100 kg brödsäd, som exporteras, minus 5 % därav till bokföringskostnader. Till en början erhöles detta påbröd endast för varje motsvarande kvantitet, som importerades eller med andra ord man fick tillfrakta importera samma mängd, som man exporterar. Numera betalar staten de 3:70 pr 100 kg, för all brödsäd, som exporteras oberoende av importen.

Förslaget kom upp för att hjälpa jordbrukarnas betryckta läge, man kunde inte finna på något annat. Högre tullar skulle inte gå igenom i riksdagen. Att jordbruket härigenom skulle få ett handtag var väl knappast någon som trodde, på sin höjd tänkte man, att förslaget skulle komma valmännen att tro på det, och att det inte skulle löda till skada. Det var högerns förslag. Socialdemokraterna voro emot. De frissnade hävdade, att utförelsevisen icke kunde nämnvärt gagna jordbruket, i varje fall icke de mindre gårdarna, men eventuellt skulle bidraga att höja mjölprierna i allmänhet, och dessutom voro deras införande att principiellt slå in på tullystemet. Men när de frissnade plötsligt ändrade mening gingo utförelsevisen igenom och stadfästes ytterligare genom en kungl. proposition, då de frissnade kommo i regeringsställning.

Vad har följden blivit? Några anse att jordbrukarna haft nytta därav. Flertalet kanske menar, att fördelen huvudsakligen ligger hos mellanhanderna. Men i år är utslaget så egenomligt, att det kan förtjåna dryftas. Den svenska veteskörden — vi inskränka oss till vetet — slog fel i fjol. Såden blev så dålig genom den oegensamma väderleken, att den huvudsakligen måste användas till fodersäd. Och många ha fodrat upp sitt vete i stor utsträckning. Men vad hände! Danmarks jordbrukare, som äro driftigare än vi, köpte upp svenskt vete och svenska smärgisar för att sedan exportera fläsk och ta förtjänsten. Och hur gick det då med utförelsevisen. De svenska jordbrukarna kunde inte få något högt pris för sitt vete, grossisterna kunde sälja detsamma till Danmark till ett lågt pris och ändå få någon behällning tack vare att svenska staten betalade dem 3:70 pr 100 kg. — I annat fall hade det svenska vete blivit för dyrt för Danmark, och de svenska jordbrukarna tvingats att själva använda sitt vete och — ta förtjänsten av exporten.

Vi ska inte missnusa Danmarks duktiga småbrukare, vad de redligen förtjänat. Men om riksdagen vill stödja dem — vilket man ställer sig tveksamt inför — må den hellre bevilja ett anslag för ändamålet och ta bort utförelsevis för svensk spannmål, vars verkningar äro oöberäkneliga och vars berättigande är outgrundligt.

Från
Medborgarskolan

Torsdagen den 8 augusti avslutades på Fogelstad den stora sommarkurs, som sedan tre veckor pågått vid skolan. Vid denna kurs, såväl som vid den i början av juli avslutade tremånaders kursen, ha som vanligt en mängd olika åldrar, landsdelar och yrken varit representerade. Tobaks-, textil-, skof- och litografarbeterska, sömmerska, hembiträde, barnsköterska, musiker, jur. stud., fotograf och farm. kand.,

Signe Jacobson
60 år

När fröken Signe Jacobson i Östhammar på måndagen fyller 60 år, är det en duglig och trogen arbetare i det stora och skiftande värv, som kallas samhallets tjänst, som frisar sin högtidsdag. Född och uppfostrad i Östhammar har Signe Jacobson inte bara skänkt sitt rika arbete åt sin barnomsnads utan också ägnat det åt framåtsträvande rörelser av vidare mått.

Vid sidan av den befattning vid Uplandsbanken, som hon skött ända tills för några år sedan har fröken Jacobson funnit tid till ett intresserat arbete inom den gymnastikförening, som hon upprätthållit och för vilken hon genom sin utbildning till gymnastikdirektör haft stora förtjänningar. Inom Föreningen för Kvinnans politiska rösträtt och inom Frisinnade Kvinnor — medlem av Stockholmsföreningens styrelse — har fröken Jacobson gjort en god insats och Vita bandet har i henne haft ett troget stöd.

Utom dessa värv av, låt oss säga, mera ideell karaktär, har fröken Jacobson stätt mitt i vardagens mångahanda, där hon som stadsfullmäktigt, medlem av pensionsnämnd, kyrko- och skollråd samt som införehavare av en mängd allmänna förtroendeposter för övertagit, gjort sig förtjänt i sin stads högaktning och tillit.

I tythet och trofasthet ett osjälviskt arbete för det allmänna bästa, ständigt färdig att ge glädje och trevnad åt sin omgivning, som den är glad sextioåradag, som kan se tillbaka på en sådan bana.

korrespondent och skolkökskonsulent, kontorbiträde vid Göta hovrätt och barnträdgårdslärdarinna, seminarie-, elementar-, små- och folkskollärarinna ha varit bland de förtjädda yrkena.

Det kan vara värt att nämna att bland sommarkursens 33 deltagare voro inte mindre än 8 fruar, av vilka några med yrkesarbete men också flera med det husmoderliga arbetet som främsta uppgift.

Samtliga kursdeltagare ingingo vid kursernas slut som medlemmar i Fogelstadförbundet.

Vårkursens deltagare, 13 till antalet, voro följande:

Hildur Andersson, Stockholm, Maja Björklund, Stockholm, Idga Fürst, Uddevalla, Martha Hall, Malmö, Hilma Håkansson, Oscarström, Frida Karlsson, Gävle, Maja Larsson, Norrköping, Inga Lind, Norrköping, Valborg Rosell, Rejmyre, Ada Svensson, Norrköping, Greta Wetterberg, Stockholm, Märta Åkerwall, Norrköping.

Sommarkursens deltagare voro följande:

Anette Andersson, Västervik (Norrland), Signe Andersson, Smedjebacken, Anna Boesen, Billinge (Skåne), Märta Bergquist, Göteborg, Ester Bäckman, Eskilstuna, Sigrid Carlsson, Stockholm, Dagmar Dahl, Stockholm, Britta Danielsson, Katrineholm, Maria Eriksson, Eskilstuna, Hanne Friedner, Katrineholm, Greta Hall, Nyköping, Anna Hedlund, Borås, Beda Jansson, Stockholm, Elsa Johansson, Norrköping, Anna Lindberg, Torshälla, Lillie-Lundquist, Säbydal, Gunhild Nordling, Borås, Anna Persson, Charlottenberg, Gull Persson, Örebro, Hedvig Petersson, Julia, Anna Petersson, Stockholm, Sally Porath, Stockholm, Sanna Rådström, Ötråsk, Märta Sandquist, Jönköping, Anna Skoog, Charlottenberg, Karin Stenström, Arboga, Hanna Thomasson, Ystad, Ruth Westerland, Thyberga, Millis Wetter, Katrineholm, Karin Stenwall, Sundvall, Alma Elowson, Robertfors, Valborg Tweter, Oslo, Rut Malm, Malmköping.

I den under juni anordnade förtäringskursen deltog slutligen följande:

Rut Adler, Lindome, Olga Aartelo, Ystad, Magda Bergström, Stockholm, Agda Björklund, Västervik, Greta Cardell, Göteborg, Karin Cardell, Göteborg, Elna Fernström, Eskilstuna, Agnes Gustafsson, Katrineholm, Ellen Hansen, Köpenhamn, Barbro Hermelin, Fogelstad, Hildur Hall, Eskilstuna, Maja Håkansson, Jämsjölätt, Anna Israelsson, Alberg, Anna Käll, Sparreholm, Jenny Johansson, Borås, Hanna Landberg, Gävle, Hildur Lindberg, Nyköping, Anna Pallin, Stockholm, Göta Rosén, Katrineholm, Elsa Schotte, Stockholm, Ella Wickborn, Djursholm, Maja Åkesson, Spjutbygd, Ingrid Österström, Nyköping.

Stockholms
Kvinnliga idrott
just nu

Trots bristen på idrottsplats äro våra idrottsflickor i full gång med träningen. Energin är stor hos alla, vare sig ett kvinnligt idrottsmästar eller ett svenskt mästarskap är det i fjärran bakgrunden målet. De som vilja idrotta endast för motionens skull, med eventuellt förhoppning att kunna borrtaga vinterns små fettlagringar, äro nog i minoritet. Vilket samverkan är inte så underligt. En viss portion mod fördras nämligen av ett feminint väsen, för att hon skall våga sig in på Östermalms idrottsplats av hoppande och springande ynglingar överflytliga plan. Är hon då något korrupt och dessutom ofta föga insatt i de ädla idrottens teknik, är det mindre underligt om hon tvekar för försöket.

Förrän vi få en kvinnornas idrottsplats här i Stockholm, kommer aldrig kvinnliga idrotten att helt slå igenom. I väntan på någonting bättre äro vi gärna nöjda med det allra primitivaste en kostlybbstätt på ca 100 m., en hoppgröpp och ett par omklädningsrum, men helst centralt belägen, så att vi verkligen få någon nytta av dem. Kan idrottsstyrelsen skaffa oss en sådan plats tyler den i stor mån.

De tävlingstränande flickorna äro relativt många. Djurgårdens damavdelning, som under Elsa Haglunds ledning håller till på Tranebergs idrottsplats, uppger varje gång till ett 30-tal. Några förmåligare resultat ha icke uppnåtts, men så hör den klubbens ledning till de förståndiga, som ej pressa flickorna, utan låta idrotten följa lek. Huvudsaken är att få upp flickorna till motionen, resultat i form av tider och mått är likgiltigt. Klubbfanatism kan här ställa till stora tråkigheter, då den tvingar till för mycket träning och fördrar tävlingsresultat.

Djurgårdens bästa äro Inga Gentzel, vår skickliga 800-metersflicka, som i år håller på att träna snabbhet för att kunna förbättra sin tid och Ebbha Myhrberg, en duktig allround med 5,12 meter i längdhopp och 13,5 sek. på 100 meter.

Kvinnliga Bandyklubben tränar så gott som varje dag under manlig tränares ledning och har många duktiga flickor. Den allra främsta är dock Maj Jacobsson, ny år året men klart över alla andra. En stark, välväxt flicka, utmärkt i allt hon försöker sig på. Det gläms om ny världsrekordtid i häckloppning, nytt svenskt rekord i längdhopp m. m. Distriktsmästerskapen gå väl utvisa vad hon går för.

Artemis tränar två gånger i veckan uppe på Östermalms idrottsplats men har mest lagt an på avläggande av proven för kvinnliga idrottsmästar. Av deras bästa märkes Lilly Abrahamsson med 8,2 på 60 meter och 4,50 i längdhopp.

Slutligen ha vi I. F. K. s damsektion, som också har två träningskvällar i veckan. Deras medlemmar äro särskilt intresserade av handboll, vilket givit i resultat, att de stå som vinnare av Stockholms Idrottsförbunds handbollseric med vinst i samtliga matcher och en så fin målvakt som 26-3. Allmänidrottsflickor finnas dock, fastän de ej träna för tävlingar. Bred Adamsfar, förra årets olympiaberitande och rekordhållerska i höjdhopp, har skadat en fot och därför ej nått några toppresultat i år. Hon vilar sig förstådligt nog till svenska mästerskapen, som gå i Västerås den 1 sept.

En annan tävling blir distriktsmästerskap för Stockholm, som komma att gå på Enskede idrottsplats onsdagen den 14 och torsdagen den 15 augusti. Dessutom ha I. F. K. Stockholm, Djurgårdens och Kvinnliga Bandyklubben för att stimulera intresset anordnat en triangelmatch på Tranebergs idrottsplats.

Stockholms kvinnliga idrott lever i alla fall, fastän i skymundan.

Ragnvi Torstow-Lundgren.

Nanny Johansson:

En ovälkommen.

2a uppl. Häft. 4,50, inb. 5,75. Det är en av de mest gripande böcker jag läst på länge... Jag önskar att den måtte spridas vida...
Elin Silén i Härnösandsposten.

I varje bokhandel.

Lindblads Förlag, Uppsala.

Praktiserande läkare

Infört genom
Stockholms Läkareförening

Dr: Ester Grönblad

Ögonsjukdomar

Götgatan 7, 3 tr. hiss.

Mottagn.-tid vard. 7/10-11/11, 3-6.

Sönd. 7/10-11/11. Annan tid efter

överskommelse per tel. Söder 11170

Med. Doktor

John Hellström

Kirurgiska sjukdomar.

Nybrogatan 11, 8 tr.

Mottagning Månd., Onsd., Fred. från

kl. 3. Hället efter anmälan pr Tel. Öst.

483 kl. 9-10.

Dr: Mauritz Levin

78 Folkungsgatan 78, 1 tr.

Allmänpraktiserande.

Vard. 9,30-11, 2,30-5. Sönd. 10-11.

Bost. Birger Jarlsngatan 7375, 5 tr.

hiss. Vard. 1-2. Tel. Sö. 8020, N.

16580.

Doktor

Torsten Lindner

NERVSJUKDOMAR

Mästaremselsgatan 9

invid Biblioteksgatan.

Tel. 1919. Telefonid 9-10 f. m.

Mottagning enligt överskommelse.

Med. Doktor

Ernst B. Salén

Invärtes sjukdomar, spec.: Amnes-

omsättnings- och hjärtsjukdomar.

S:t Blasieholmshamnen 4 A, 5 tr.

hiss. (invid Nationalmuseum).

Tid till mottagningen erhålles per

tel. Norr 216 vardagar 9-11 f. m.

TANDLÄKARE

Tandläkare

Arnold Ahlström

Birger Jarlsngatan 32, IV.

Medlem av Sthlms Tandläkareförening

Mottagn. enl. översk., pr tel. N. 8350

Tandläkare

Albert Almgård

Medl. av Sthlms Tandläkareförening

Mottagn. enl. översk., pr tel. F. 1962

Södermalmsgat 8

Tandläkare

Gustaf Backelin,

Strandvägen 1, 2 tr.

Medlem av Sthlms Tandläkareförening

Rådfrågningstid kl. 12,21

eller efter Tel.-anmälan 74824.

Sterilisering

Forts. från sid. 1

där anställd blir avsevärd operation skall insändas.

Med sterilisering menas ett sådant ingrepp, som utan skada för hälsan eller inverkan på kroppen i övrigt, endast innebär borttagande av fortplantningsförmågan. Alltså intet avlägsnande av könskörtlarna, s. k. kastration, vilken medför både upphävande av fortplantningsförmågan och dessutom vissa djupa ingripande förändringar i organismen för övrigt. Sterilisering i inkränkt mening, alltså den som i förslaget avses, har ingen inverkan på könsdriften. Operationen är hos mannen synnerligen lätt. Hos kvinnan utgör den visserligen ett större ingrepp, men medför trots detta en mycket obetydlig operationsrisk.

Av ovanstående framgår tydligt, att det föreliggande förslaget är präglad av mycket stor försiktighet, när det gäller att uppdraga gränserna för de områden, på vilka ett in enskilda individen så betydelsefullt ingripande får ske, som ett upphävande av hans fortplantningsförmåga. Invändningar har även gjorts mot ett sådant ingripande. Man har hänvisat till, att det skulle strida emot alla hittills gällande rättsgrundsatser. Härpå svara de sakkunniga, att enlikt det faktum att vi sedan länge gått med på äktenskapsförbud vid vissa sjukdomar, visar att tanken på ett samhällets ingripande för att till ett eget skydd förhindra vissa sjukdomars överförande till nya generationer, inte är något för vårt rättsmedvetande främmande. En lagstiftning med detta syfte bör också få komma till stånd, anse de sakkunniga, om — den överhuvudtaget kan bli av någon betydelse för det ändamål man vill vinna: Ett förebyggande av sjukdom, ur raskhygieniska och andra synpunkter, samt vissa garantier — av sociala och kriminalpolitiska skäl — emot följderna av sådana personers fortplantningsdrift, som visar sig ur stånd att ta vara på sig själva och sina barn.

Förslaget försiktiga formulering står emellertid, som redan antytts, i full överensstämmelse med den tvekan, som inom de senare årens ärtighetsforskning alltmera gjorts sig gällande, om och i vilken utsträckning de tre sjukdomsgrupperna sinnessjukdom, sinnesslöhet och fallandesot ha betydelse ur ärtighetsynpunkt.

Undersökningarna angående sinnessjukdomarnas nedärvning ge vid handen, att de arvsfaktorer, på vilka an-

lagen till vissa av dessa sjukdomar grunda sig, äro mycket allmänt utbredda. De behöva emellertid långt ifrån alltid framträda som sinnessjukdom, utan förekomma också hos den friska befolkningen. I gynnsamma kombinationer kunna dessa arvsfaktorer medföra egenapsker hos individen, som äro värdefulla och önskvärda ur samhällets synpunkt. Det är svårt att tänka sig, att man skulle kunna utrota dessa arvsfaktorer, helst som en sterilisering även av friska personer i vissa fall skulle vara det enda effektiva, enligt vad man känner om vissa av dessa sjukdomars ärtighetsgång. Även om man skulle lyckas undgå ett visst antal sjukdomsfall, skulle samtidigt också de gynnsamma kombinationernas fördelar i befolkningshänseende gå förlorade.

Också i fråga om de sinnesslöa är det i talrika fall tveksamt om sjukdomen står på ärtlig grund eller inte. Miljöförhållanden från alla tidigaste stadium, fostrets anläggning och själva förlösningen spela också vid dessa sjukdomars stora roll. Men frågan ligger ändå enklare till än vid sinnessjukdomarna, eftersom det ifråga om de sinnesslöa är mindre sannolikt att de arvsfaktorer, vilka i gynnsamma kombinationer framkalla sinnesslöhet, skulle kunna medföra några värdefulla resultat ens i goda kombinationer. Dessutom anser man sig med större visshet kunna fastställa, att vissa grupper av sinnesslöhet verkligen äro ärtliga.

Vad slutligen beträffar fallandesoten anses den numera i långt flera fall än man vanligen föreställer sig bero på andra orsaker än arv. Den förefaller t. ex. ofta vara följden av groddskada, som kan stå i samband med alkoholism eller styflis hos föräldrarna men inte med direkt ärtlig belastning.

Fallandesot av överbäggande inre orsaker är dock som bekant anledning till äktenskapsförbud i Sverige. Emot denna benämning framhåller professor Bror Gadelius i den uppsats över ärtliga fall som orsak till fallandesot, vilken bifogats sakkunnigförslaget, att det är ytterst svårt att i enskilda fall ge tillräcklig bevisning om att sjukdomen beror på sådana inre orsaker. Han anser därför äktenskapsförbudets berättigade tveklaktigt. Dessutom visar ju erfarenheten att personer, som lida av fallandesot — om den inte är kombinerad med sinnessjukdom eller

sinnesslöhet — ofta kunna reda sig ganska väl som samhällsbrugliga människor.

Så länge emellertid denna lagstiftning kvarstår kan rätten till sterilisering även av fallandesjuka ha en viss betydelse, då kung. maj:ts medgivande till deras ingående av äktenskap, måste bli betydligt mycket lättare att erhålla. Professor Gadelius påpekar dock, att det aldrig bör fråga om att beröva den fallandesjuka hans fria val och att han under alla omständigheter bör upplysas om den fulla innebörden av en sådan åtgärd.

Det återstår slutligen att beröra steriliseringsfrågens läge i våra grannländer. Tidevarvet har tidigare uppehållit

Sång till Mædborgarskolan

Stark stige sängen högt emot sky!

Natten är gången, morgon ses gry.

Pulsar som flyga, hjärta som slår

härligt betyga: Nu är det vårt!

Lång vinterdvala tyngde vårt sinn

Röster nu tala: Missmod försvinn!

Ny tid nu stiger fram ut ljus,

hjärtan inviger att följa dess brus.

Modigt vi strida ärligt vår strid,

hoppfullt vi både härryckningstid.

Ändöst djupa led oss du väl

och förr'n vi stupas, fyll du vår själ!

Ände ej svik oss, med oss du bliv!

Stark och förlik oss, vid syn oss giv!

Öga i öga, hand fast hand

gå vi mot höga och drömda land.

Maja Akesson.

sig vid de finska förhållandena, där ett förslag till lagstiftning med beträffande av de sociala och humanitära skälen nyligen utarbetats av en år 1926 tillställt kommitté.

Norge har visserligen ingen lag, men frågan har varit uppe till diskussion bl. a. i Det norske medicinske selskab i Oslo. Härvid tycks huvudsakligen sterilisering på grund av medicinska indikationer ha förordats och en utvid-

Svart på Vitt

Den rysk-kinesiska konflikten har nu utträtt av och parterna tyckas villiga att ingå förlikning, ehuru, enligt de senaste uppgifterna innehåll, meningen för fredslutet ännu inte är fullt klar. Kina har föreslagit direkta förhandlingar med Sovjet, men tillkännagivit sin avsikt att hänskjuta saken till Nationernas Förbunds avgörande ifall Sovjet inte är villigt att gå med på en konferens. En ganska bred neutral zon har under avväntan på förhandlingar kommit till stånd vid Manchuri, bevakad av ryska och kinesiska trupper och de kinesiska styrkor som förlegats till gränsen har order att inte tillåta vittryck aktion mot Sovjet med kinesiskt territorium som bas.

Fastän avvecklingen sålunda sker långsamt är dock den ömsesidiga viljan till fredlig lösning tydligt skönbar.

I Haag öppnades på tisdagen den diplomatiska konferensen med skade-

gning av området för sådan sterilisering. De sociala skälen tyckas däremot ha vunnit mindre beaktande, varvid man istället rekommenderar en förbättring i den antikonceptionella tekniken m. m.

I Danmark slutligen antog Folketinget som bekant i våras en Lov om Adgang till Sterilisering, för vars huvudsakliga innehåll Tidevarvet redogjort i samband med förslaget framläggande. Den danska lagen, som även upptar möjlighet till kastration i vissa fall, avser två kategorier, nämligen dels sådana, hos vilka könsdriften abnorma styrka eller riktning utsätter dem för faran att begå förbrytelser, dels sådana psykiskt abnorma, som äro omhändertagna på anstalt och vilkas fortplantning ur samhällets synpunkt måste anses icke önskvärd.

Vad som är anmärkningsvärt är det svenska förslaget formulering ifråga om dem som på grund av sjukdom äro varaktigt urstånd att handha sina barns värnad, och som väl närmast motsvara den sista kategorien i den danska lagen. Även beträffande denna grupp har i vårt förslag sjukdomens ärtlighet behållits som villkor. Då emellertid vetenskapens ståndpunkt till ärtlighetens betydelse på området är så tveksam, medan ytter omständigheter tillmätas en allt större betydelse, synes det berättigat att i dessa fall låta de påtagliga sociala skälen vara avgörande. Försiktigheten tycks på denna punkt ha gått allt för långt.

ståndsfrågan på programmet. Utrymningsfrågan och den i samband med denna stående kontrollen av de utrymda landet, Young-planens realiserande äro de viktiga frågor, som konferensen fått sig förelagd. Då Tidevarvet går i press förelägg ännu huvudsakligen uppgifter från de förberedande förhandlingarna, medan de stora frågorna ännu vänta sitt öde. Vi torde få anledning återkomma.

Vi återge med glädje följande påpekande ur Time and Tide.

Vid engelska läkarsällskapets konferens i förra veckan visade diskussionen bl. a. ett beaktansvärt framsteg hos läkarna i deras ställning till en av de allra mest glädjande rörelserna i arbetet för allmän hälsövård, nämligen dietfrågan. Kungskapen om denna är ännu i sin begynnelse, men dess betydelse för folkhälshäns är allt mera uppmärksam. Det råder intet tvivel, att många av de gammalmodiga idéerna om barnuppfostran själv skulden till sänkt livslivslängd, dåligt lynne och allmän selakthet hos barnen, lika väl som till verkliga sjukdomar under senare levnadsår.

Under läkarsällskapets diskussion om mödrådärligheten underströks särskilt eftertryckligt en synpunkt, som hittills inte blivit tillräckligt beaktad, nämligen den vanliga förekomsten hos äldre kvinnor av sjukdomar och illabefinnande, som kan avhjäljas. Medan siffrorna för dödsfall i barsång äro ännu låga, äro de förra fallen alltför talrika för att förbises.

12½
öre pr lit.

ca 1/5-del

av det som betalas för övriga förmåliga bordsvalten kostar

LITHINÉS

du Dr. Guélin.

Välsmakade, hälsosamt, lätt kolsyrat.

Rekommenderas av läkare och underskriftda.

På alla apotek i 12-literspaket à 1:60.

Vi står till tjänst!

BILSKOLA

EKMANS BILSKOLA

Norrländsgatan 31 Norr 16333

BLOMMOR

Elsa Lindholms BLOMSTERHANDEL

Karlvägen 5 - Norr 32 38

Utför alla slags binderarbeten

DANSKA HEMBAGERIET

Kronobergsgatan 7

Innehavare: **Elsa Sundin**

Gott Bröd hemsändes

Ring Kungsh. 2432

GLASMÄSTERI

J. L. LARSSONS EFTR. Knut Nystrand

Glasmästeri & Ramaffär

Södermanns g. Stockholm

REKOMMENDERAS

Läs priser. Tel. S. 2314

FOTOMAGASIN

Bennos

Fotomagasin A.-B.

Drottningg. 15. Tel. 135 26. N.834

Kodak Kameror & Kodak Film.

FLAGGOR

FLAGGOR

alla slag, FLAGGLINOR m. m. i part och minut. Begär offert.

GRETA ZACHAU

Östgötagatan 7. Tel. S. 103 09.

Mångårigt praktiskt.

HANDBARBETEN

H. Johnson & Co

Söderögatan 9 - Stockholm

Telefon K. 18 99

Rekommenderas allt rikshälsiga och moderna lagar av frans Handarbeten Sällskapet. Moderna, praktiska.

HEMSLÖJD

Hemslöjdeförbundet för Sverige.

Permanent utställning och försäljning

Kungsgat. 33. S. Kungstornet

Stockholm, tel. Norr 5584

Sommarmattor, sommarsockor, bomullstygger till sommarklädnad.

Priser på begäran.

HOTELL

Hotell o. Pensionat Esplanade

Fru Anna Fahlström

Blasieholmsgatan 3, Stockholm.

Nära Hotel Royal, Tel. N. 312 26, vägar. Även inomb. av Fredriksska Palatset. Fredriksskavägg. 10. Tel. 739 48, 791 34.

JUVELERARE

Juvelerare H. Moberg

Kornhamnstorg 49, telefon 99 67

Matsilver, nysilver o. äta silver.

Brilliant, bästa putsmedel för silver och nyilver.

KEMISK TVÄTT

A.-B. NYA BLÅ HAND

Etabl. 1878 - Liljeholmen

Skönfärgeri och Kemisk Tvätanstalt

Tel. Liljeh. 23, söder 33426

MÖBLER

MÖBLER köpas bäst och billigast i

Rockströms Möbelfärr

Hantverkargatan 7, Stockholm

Kungsh. 328 78

OPTIKER

Ha Edra glasögon gjorda!

108374

Härman - Lugas - Hjärnåns

H. Sjögren & Co.

BIBLIOTEKSG. 50 (Söderströmshuset 21)

PARFYMER

Parfymen, Tvålar och Borstar

Blå sortering hos

MÄRTA DORFF

Biblioteksgatan 11 (Stureplatsen)

Tel. Norr 246 95

SILKESSTRUMPOR

Silkesstrumpor

och alla slags fricot uppsmaskar och lagas. Obs! Priser utan konkurrens.

Haldins Ateljé

Tel. 13319 Malmkillnadsgatan 48 a, 2 tr.

SLÖJDAFFÄR

Erik Gilberts Slöjdaffär

(K. F. Andersson)

4 Normalmästorg 4

(Opp. fr. Smålandsplan)

Lager av Laggkärl, Korpar, Trappstegar, Bord o. Skålar.

Beställn. emot. Tel. 11488, N. 112 27

GRAMMOFONER o. SKIVOR

Gottfr. Johansson

VÄSTERLÄNGATAN 78

Tel. 11 1059, 10 41 88, 20 21 21.

Musikinstrument & Grammofoner

i part och minur.

PIANINON o. FLYGLAR

J. P. Löfberg

Hövelerantör, Gr. 1881.

N. Y. H. E. T. Små Mig.

non-Pianinon, Clipon o. Guidmedel, Västerås 1920, 1925, 1926, 1927, 1928, 1929, 1930, 1931, 1932, 1933, 1934, 1935, 1936, 1937, 1938, 1939, 1940, 1941, 1942, 1943, 1944, 1945, 1946, 1947, 1948, 1949, 1950, 1951, 1952, 1953, 1954, 1955, 1956, 1957, 1958, 1959, 1960, 1961, 1962, 1963, 1964, 1965, 1966, 1967, 1968, 1969, 1970, 1971, 1972, 1973, 1974, 1975, 1976, 1977, 1978, 1979, 1980, 1981, 1982, 1983, 1984, 1985, 1986, 1987, 1988, 1989, 1990, 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 2679, 2680, 2681, 2682, 2683, 2684, 2685, 2686, 2687, 2688, 2689, 2690, 2691, 2692, 2693, 2694, 2695, 2696, 2697, 2698, 2699, 2700, 2701, 2702, 2703, 2704, 2705, 2706, 2707, 2708, 2709, 2710, 2711, 2712, 2713, 2714, 2715, 2716, 2717, 2718, 2719, 2720, 2721, 2722, 2723, 2724, 2725, 2726, 2727, 2728, 2729, 2730, 2731, 2732, 2733, 2734, 2735, 2736, 2737, 2738, 2739, 2740, 2741, 2742, 2743, 2744, 2745, 2746, 2747, 2748, 2749, 2750, 2751, 2752, 2753, 2754, 2755, 2756, 2757, 2758, 2759, 2760, 2761, 2762, 2763, 2764, 2765, 2766, 2767, 2768, 2769, 2770, 2771, 2772, 2773, 2774, 2775, 2776, 2777, 2778, 2779, 2780, 2781, 2782, 2783, 2784, 2785, 2786, 2787, 2788, 2789, 2790, 2791, 2792, 2793, 2794, 2795, 2796, 2797, 2798, 2799, 2800, 2801, 2802, 2803, 2804, 2805, 2806, 2807, 2808, 2809, 2810, 2811, 2812, 2813, 2814, 2815, 2816, 2817, 2818, 2819, 2820, 2821, 2822, 2823, 2824, 2825, 2826, 2827, 2828, 2829, 2830, 2831, 2832, 2833, 2834, 2835, 2836, 2837, 2838, 2839, 2840, 2841, 2842, 2843, 2844, 2845, 2846, 2847, 2848, 2849, 2850, 2851, 2852, 2853, 2854, 2855, 2856, 2857, 2858, 2859, 2860, 2861, 2862, 2863, 2864, 2865, 2866, 2867, 2868, 2869,

Semesterstaden Livslevande

Forts. fr. sid. 1.

Arbetet har inte pågått längre än sedan början av april i år och beräknas lilla staden står färdig. Men då skola också bortåt 2,000 personer ha funnit sin sommar- och semesterflykt här ute i de 600 stugor som då skola vara uppförda. Området som är ca 200 tunnland styckas i tomtar på mellan 500—700 kvm., som det står den enskilda fritt att välja på, alltefter hans behov av utrymme. Jorden som förvärfvas af Hyresgästföreningen upplåtes på villkor, som i praktiken nära överensstämmer med dem, som av sta-

ligt kök och garderob, eller den lilla med bara rum och veranda.

Det var nu den egna stugan. Sedan komma de allmänna fördelarna. Utom skogen, vägar och vattenledningarna är det alltså den halvkilometerlånga, härliga badstranden, med sandbotten och långgrund. Vidare garage, idrottsplats, cykelstall och vedgård. Runt torget, än så länge närmast en litet gropig sandplan, ser man i andanom butiker resa sig i välbyggd glans och ett hotell, eller restaurant, kommer att medge alla tillfällen till ledighet

III.

Beacons bänur.

Följande dag gingo alla pensionärer i Beacon House omkring med en känsla av att det var vars och ens födelse-dag. Det är brukligt att tala om institutioner såsom kalla, tvingande bad. Sanningen är däremot, att då man är på ovanligt gott humör, riktigt vill och lössläppt af frihet och uppfinningsriktighet, man alltid måste skapa, och alltid skapar institutioner. Då män äro trötta falla de i anarkisternas armar; medan de äro glada och kraftiga skapa de oöndvårdliga lagar. Detta, som är sanningen om världshistoriens alla kyrkor och republiker, gäller lika väl det alldagligaste salongspel som

"Ja, ni har kanske rätt, vi kunna väl inte använda den, emedan det är vattenledningsverket, som sköter om vattentillförseln och vattentrycket, men en hel del kunde väl utträts med ämbaren... Lätom oss tända ett bål på taket, till firande av vår självständighet, och till tecken på densamma! Och vi får sedan se, huru hos efter hos längs hela Thames floddal svarar oss. Lätom oss grunda en "De Fria Familjernas Klubb". Ned med den lokala styrelsen Bort med lokalpatriotism! Ni, vart hos liksom detta bli en självständig stat och döma sina barn enligt sina egna lagar, såsom vi gör i Beacons Höga Domstol. Lätom oss kapa fånglinan och riva broarna och vara lyckliga tillsammans, liksom vi vore på en öde ö!"

"Jag känner den öde ön", sade Michael Moon. "Den existerar blott i boken "Den schweiziska familjen Robinson". En man känner en obetydlig törst efter någonslags vegetabilisk mjölk, och pang — en väldig apa kastar genast ned en ovanligt kokosnot. En poet får lust att pränta ned en sonett — och genast rusar ett tjänstvilligt piggsvin fram ur ett snår och räcker honom en av sina piggar."

»Säg intet om 'Den schweiziska familjen Robinson', sade Innocent med värme. »Boken är kanske inte absolut exakt vetenskaplig, men den innehåller ren, fullödig filosofi. Är man verkligen skeppsbruten och lider nöd, så finner man säkert också all vad man behöver. Är man på en öde ö, skall man finna att den inte är öde. Om vi verkligen vore instängda här och belägrade, så skulle vi upptäcka hundrade engelska bär och hundrade engelska fåglar, om vilka vi inte haft en aning. Om vi vore instängda här i detta rum, skulle det göra oss oändligt gott att låsa massor av böcker där på bokhyllan, sådana böcker, som vi inte ens vet finns där. Vi skulle ha oändligt många samtal med varandra, härliga, hemska samtal, och nu får vi gå i vår grav utan att kunna ana vad de innebära. Vi kunde här fira bröllop och barnöpp och begravning; ja till och med en kröningsfest, ifall vi inte föredrogo en republikansk styrelseform."

»En krönig enligt "Den schweiziska familjens" linjer, antar jag", sade Michael skrattande. »Om vi hade behov av en sådan småsak som en krona av guld, skulle vi helt enkelt gräva upp maskrosorna och upptäcka en guldgruva under gräslanen. Och behövde vi olja till den högtidliga ceremonien, så antar jag att en väldig storm skulle vräka allting upp på land, och vi skulle finna en val strandad på vårt område."

»Det kunde mycket väl finnas en valfisk här på vårt område, utan att ni visste av det», utbrast Smith och slog sin väldiga knytnäve i bordet. »Jag slår vad om att ni aldrig undersökt det. Jag slår vad om att ni aldrig varit på bakgården! Men vid er armbåge finnas olja i bordsuppsatsen där, och jag tror att ingen rört den eller observerat den på årat. Och vad er guldkrona besträffar — ingen av oss här är väl särskilt förmögen, men vi kunde väl ändå ur våra fickor fiska upp så många gyllene tiotuslingstycken, att de räckte till för en kuldring omkring ett huvud, eller också vore ett av miss Hunts guldhalsband nog stort att kunna komma ifråga —»

H. S. B:s sommarstuga

den praktiseras vid upplåtande av jord mot tomtärr ut i trädgårdsstäderna. En årlig avgift betalas alltså på jordvärdet, besittanderätten gäller tillsvidare i 60 år men kan förlängas, är årligt och förnyttligt.

Stugorna, som äro av tio olika standardtyper, förvärfvas mot en viss kontant insats, växlande efter stugornas storlek, varefter resten av köpesumman amorteras under en tid av 15 år. För de sommarbonade stugorna ligger den kontanta insatsen mellan 250 och 1,000 kr. Årsmotkostnaderna för de första 10 åren upgå till lägst 100 (för den minsta typen) högst 205 kr. och under därpå följande 5 år till 50 kr. för den minsta och — med högre belopp efter storleken — till 85 kr. för den största stugan. För bättre ombonade stugor är den kontanta insatsen 300—1,000 kr., Årsmotkostnaderna de första 10 åren belöpa sig till 120—240 kr. och under därpå följande år till 65—85 kr. Tomtpris beräknas efter 7—14 öre pr kvadratmeter och är och kommer alltså att för en tomt på 500 kvm. uppgå till 35 kr. För en stuga av den minsta sorten blir sålunda årsavgiften, sedan insatsen är erlagd och tills den amorterats, 135 kr. För den största stugan 275 å 300 kr.

Den genomtänkta anpassning efter olika villkor och behov, som i allmänhet utmärker H. S. B:s byggnadsverksamhet förnekar sig inte heller här. Stugorna uppvisa alla möjliga kombinationer av utrymmen, där var och en kan välja efter sin smak. Där är en sort för dem, som inte bryr sig så mycket om eget husvärd, t. ex. två kamrater utan familj, som få två sovrum och kokvrå. Där är den stora, trevliga stugan med två rymliga rum, orient-

från hushållsbestyren, till tillfälliga nöjesresor och förlustelser.

Inför ett så lockande arbete som detta skulle man kunna bli lång i beskrivningen. Vad som dock slutligen bör framhållas är den vidare innebörden i detta H. S. B:s initiativ, som innebär — visserligen endast som en början, men i alla fall en förhoppningsfull — en återgång till ett familjeliv, där det inte är nödvändigt att för hälsans skull skicka barnen på kolonier under sommaren, utan där man kan ha dem själv utan lika hälsosamma yttre förhållanden. H. S. B:s idé med »lektugor», som fullföljts i de nyaste byggnaderna, kommer att utnyttjas också här. Vidare innebär denna sommarstad ett led i arbetet för att i det allmänna medvetandet inpränta kravet på rätt till semester för alla människor. Semestern är ju en av förutsättningarna för stadens tillkomst, fastän naturligtvis söndagsledigheten också varit i åtanke.

Arkitekt Wallander och redaktör Lundquist äro H. S. B:s övertygande och intresserade representanter vid den roliga demonstrationen av den växande sommarstaden ute vid Årsta strand. Inför det brinnande arbetet i grustag och vägar och med de små stugorna i skogen för ögonen, upplever man ännu ett bevis på det enskilda initiativets och intressets märkvärdiga makt, vilket givits oss att i samarbete med andra utnyttja till samfällig glädje och allmänt gagn. C. H.

Ring!

Tidevarvets exp. Norr 28 243 och begär upplysningar om var Tidevarvet finns att tillgå. Lösnummer säljes i ett flertal tidningsaffärer i alla stadsdelar.

den vildeste utlek. Vi äro aldrig fria förrän någon institution befriar oss, och frihet kan inte förekomma förrän den proklamerats av auktoritet. Har-kein-Smiths vilde auktoritet var i alla fall auktoritativt, just emedan den överallt strödd omkring sig en sådd av underbara regler och villkor. Han fyllde envar med sin halvgalna livsglädje, men det tog sig icke uttryck i ett nedrivande utan i ett svindlande och våghalsigt uppbyggande. Alla som hade någon man, någon passion, funno att den utbildades till en institution. Rosamunds sånger tycktes utnyttja i en slags opera; Michaels skämt och aförismen i en tidning. Hans pipa och hennes mandolin tycktes tillsammans forma ett slags konsert. Den försagda, upprörda Arthur Inglewood nästan stred mot sin växande betydelse. Han kände hur, trots förvitlat motstånd, hans fotografier växte ut till ett tavelgalleri, och hans velocipedkänning till en gymkana. Men ingen hade tid att närmare kritisera dessa improviserade befattningar och ställningar. Ty de följde på varandra i en forvirrande snabb följd, som bevisen hos en kringströvande talare.

Då Smith var på sitt vildeste humör blev han tytt och stilla, icke som Michael Moon mer och mer pratsam. Med ivern hos en abstrakt tänkande filosof hade han upptagit tanken på en privat domstol, vilken Moon som politisk humorist framkastat. Det vore samerligen det bästa de kunde göra, förklarade han, att fordra fulla, suveräna rättigheter för det enskilda hemmet.

»Ni tror på Home Rule för Irland, jag tror på Home Rule hemstyrelse, för hemmen», förklarade han ivrigt för Michael. »Det vore det bästa om varje fader, som hos romarna, hade rätt att döda sin son, emedan ingen då blev dödad. Lätom oss från Beacon House utsända en självständighetsförklaring. Vi kan leva av grönsaker från trädgården därute, och då uppöbrdsman kommer förklara vi för honom, att vi sköter oss själva, och så griper vi till trädgårdssprutan...»

Den glada Rosamund nästan kvävdes af skrätt. »Allt är icke guld som glimmar», sade hon, och föresten —

»Vilket misstag!» utropade Innocent Smith och sprang upprörd upp. »Allt som glimmar är guld och särskilt ni, då vi bildar en suverän stat. Vad vore det annars för nytta med en självständig stat, om man icke hade rätt att definiera ett guldmynt så som man önskar. Som i tidernas begynnelse kan vi förklara vilken som helst metall vara dyrbar. Man valde då guldet, icke emedan det var sälsynt — era lärda kan räkna upp tjugo mer sälsynta ämnen. Man valde guldet emedan det var grannt — emedan det var något som var svårt att finna, men vackert, då man en gång höll det i sin hand. Man kan icke slås med guldsvärd eller äta guldkex; man kan endast se på det. Och man kan se det därute.»

Med en av sina oberäkneliga rörelser gick han bakåt och slog upp dörrarna till trädgården. Santidigt räckte han Mary Gray handen, med en av dessa gester, som hos honom aldrig verkade så egendomliga; som de egentligen vore. Och han ledde henne ut på gräslanen, som till dans.

Genom de sålunda öppnade franska fönstren strömmade kvällen in i rummet, ännu härligare än den svunna dagen. Himmeln i väster som blod, och över gräset liksom en stilla flamma. Trädens vrindna skuggor ringlade sig fram över denna glänsande gräsmatta, icke som i dagsljuset grå och svarta, utan som arabesker, skrivna i klart vitclett på ena sidan av österns guld. Solnedgången var en av dessa stora, slagna och samtidigt mystikdoftande eldänder, i vilka allmogliga föremål genom sina färger minna oss om dyrbara och egendomliga ting. Skifferplattorna på det slutande taket brunno, som en väldig påfågels fjäder i varje underlag ryans av blått och grönt. Murens rödbruna teck glödde i alla höstliga skifningar av vinets dunkelröda och bruna toner. Såsom då man antänder ett fyrvärkeri, tycktes solen stört ut olikfärgade flammor över alla föremål. Och Innocents nästan färglöst ljusa hår tycktes glöda i bedregulld där han vandrade fram över planen mot den höga bergskammen.

»Vad vore det för nytta med guldet om det inte glimmade?» sade han. »Vi skulle lika litet bry oss om en svart tiotuslingslant som om en dunkel vit midluggstid. Då vore ju en svart knapp lika god. Kan ni inte se, att allt i denna trädgård är som ädelstenar. Och för tusan, vad är det för egendomligt med en ädelsten, annat än att den ser ut som en sådan, om jag får lov att fråga. Hören upp att köpa och sälja och begynnen se! Öppnen era ögon och I skolen vakna upp i det nya Jerusalem!

Allt är guld som glimmar: Hösten gröns och träd. I kvällens gyllne timmar flyter solens guldglans ned. Låt roset gå till Jeriko: att jorden av guld är full: allt är guld som glimmar. Ty just gitret, det är guld.»

»Och vem har skrivit det där», frågade Rosamund röd. »Ingen kommer någonsin att skriva det», svarade Smith, och hoppade över klippkammen i ett enda språng.

Forts.

Sköjljannor
Maggdordlar
Grossesgördlar
Aderbräcksstrumpor
m. m. m. m.

Telefon:
"Instru-
ment-Kiff"

KIFA
RINGL-NOVLEVE HANTÖR

31 Regeringsgatan 31